



Efnahags- og viðskiptanefnd
Nefndarsviði Alþingis

150 – REYKJAVÍK

Rvk. 14.2.2002

Efni: Frumvarp til laga um breyting á lögum nr. 145/1994, um bókhald, lögum nr. 144/1994, um ársreikninga, og lögum nr. 75/1981, um tekjuskatt og eignarskatt, með síðari breytingum, 347. mál.

SA fagna framlagningu þessa frumvarps. Efni þess felur í sér framfaraspor sem verður ótvírætt til framdráttar íslensku atvinnulífi. Samtökin hvetja til þess að meginefni þess, heimild til þess að færa bókhald í erlendum gjaldmiðli, verði lögfest. Samtökin vilja þó gera nokkrar athugasemdir við frumvarpið.

Um 2. gr. Krafa um færslu bókhalds í tveimur gjaldmiðlum.

Í 2. gr. frv. er veitt heimild til að færa fjárhæðir í bókhaldsbækur í erlendum gjaldmiðli og semja ársreikning í þeim gjaldmiðli. Sá böggull fylgir skammrifi að félög sem færa bókhald og semja ársreikning í erlendum gjaldmiðli skulu jafnframt færa bókhald í íslenskum krónum. Í þessu felst óþarfur tvíverknaður. Bókhald í tveimur gjaldmiðlum er óhjákvæmilega mun umfangsmeira og flóknara en í einum og felur þessi krafa í sér mikið óhagræði og kostnað fyrir þau fyrirtæki sem vilja nýta sér þessa heimild.

Rökin sem fram eru færð fyrir þessum tvíverknaði eru einkum skattalegs eðlis, þ.e. að skattstofnar, og þar með skattlagning fyrirtækja með sömu afkomu í íslenskum krónum, verði mismunandi eftir því hvort skattstofninn byggðist á bókhaldi í krónum eða erlendri mynt. Rökin fyrir þessari kröfu eru því að stuðla að jafnræði og koma í veg fyrir mismunun milli fyrirtækja. Þessi jafnræðisrök eru léttvæg. Afkoma og skattgreiðslur fyrirtækja eru mismunandi eftir því í hvaða gjaldmiðlum þau fjármagna sig. Fyrirtæki með sömu afkomu fyrir fjármagnsliði og jafnmiklar skuldir hafa mismunandi hagnað eftir því í hvaða gjaldmiðlum skuldir þeirra eru. Af svipuðum toga er mismunandi afkoma sambærilegra fyrirtækja eftir því hvort þau færa bókhald í krónum eða erlendum gjaldmiðli. Það sem skiptir máli varðandi jafnræði er að leikreglurnar eru ákveðnar fyrirfram og að það er vitað að hverju er gengið. Ákvörðun um færslu bókhalds í erlendri mynt er tekin til langs tíma og ekki er vitað fyrirfram hver niðurstaðan verður. Það getur ýmist verið fyrirtækinu í hag eða óhag, skattalega séð. Niðurstaðan fer eftir því hver gengisþróun krónunnar verður gagnvart erlendum gjaldmiðlum. Yfir lengra tíma ætti mismunurinn að jafnast út.

Markmið heimildar til færslu bókhalds í erlendri mynt er að komast hjá sveiflum í útkomu fyrirtækja. Það markmið næst ekki með frumvarpinu óbreyttu. Bókhald í tveimur grunneiningum flækir hlutina og sýnir mjög mismunandi niðurstöður eftir gjaldmiðlum. Reikningar fyrirtækis, sem notar erlendan gjaldmiðil sem grunneiningu, í íslenskum krónum sýna ekki raunverulega afkomu.



Frumvarpið er þáttur í þeirri stefnu stjórnvalda að laða að erlenda fjárfesta. Það hlýtur að teljast grundvallarforsenda að þeir geti treyst þeim upplýsingum um skattalegt hagræði sem þeim eru kynntar, t.d. um hlutfall tekjuskatts fyrirtækja. Hlutfall skatta af hagnaði í erlendri mynt verður hins vegar ekki í samræmi við lögbundið skatthlutfall skv. frumvarpinu, vegna þróunar gengis krónunnar gagnvart hinum erlenda uppgjörsgjaldmiðli. Hlutfall álagðs tekjuskatts í erlendri mynt af tekjum í erlendri mynt gæti orðið 8% eitt árið og 28% það næsta, en ekki 18%. Það gæti reynst snúið að skýra það fyrir erlendum fjárfestum. Á þessum galla er ekki tekið í athugasemdum með frumvarpinu. Bættur aðgangur erlendra fjárfesta að reikningum íslenskra fyrirtækja hljóta að vera rök sem vega þungt þegar útfærsla heimildar til færslu bókhalds í erlendri mynt er ákveðin.

Sá vandi sem leysa á með bókhaldi í tveimur gjaldmiðlum snýr fyrst og fremst að tekju- og eignarsköttum. Engin vandamál munu tengjast uppgjöri á virðisaukaskatti og tryggingagjaldi. SA hvetja efnahags- og viðskiptanefnd til að finna einfaldari leið en að skylda fyrirtæki til að færa bókhald í tveimur gjaldmiðlum. Svo virðist sem að ekki sé vilji til að heimila fyrirtækjum að telja tekjur og eignir fram til skatts í erlendri mynt, en það væri einfaldasta lausnin. Að því gefnu að ekki sé vilji til þess þá telja samtökin það vera ásættanlega niðurstöðu að heimila skattskil á grundvelli umreiknings uppgjors í erlendri mynt í íslenskar krónur á meðalgengi ársins. SA hvetja efnahags- og viðskiptanefnd til þess að gera ofangreindar breytingar við meðferð frumvarpsins.

Um 3. gr. Varðveisla gagna á starfsstöð erlendis í allt að sex mánuði

Í greininni segir að félögum, sem fengið hafa heimild til að færa bókhald og semja ársreikning í erlendum gjaldmiðli, sé heimilt að varðveita bókhaldsgögn á starfsstöð erlendis í allt að sex mánuði. Þessi krafa getur tæpast staðist lög í viðkomandi landi. Rétt er því að fella þetta ákvæði brott úr frumvarpinu.

Um 5. gr. Skilyrði sem uppfylla þarf til að geta sótt um heimild til færslu bókhalds í erlendri mynt

Í greininni eru ýmis flókin og matskennd skilyrði fyrir umræddri heimild. Ljóst er af þeim að þörf myndast fyrir alls kyns utanumhald og eftirlit. Vandséð er að þörf sé fyrir öll þessi þröngu skilyrði þar sem heimildinni fylgir binding af hálfu fyrirtækis við hinn erlenda gjaldmiðil í fimm ár. Lagt er til að skilyrðin verði almenns eðlis, að verulegur hluti viðskipta sé í öðrum gjaldmiðli en íslenskum krónum.

Virðingarfyllst,

Hannes G. Sigurðsson, aðstoðarframkvæmdastjóri